

Musimy budować pozycję wynalazców i szacunek do nich, żeby nie byli traktowani jak ludzie nawiedzeni lub pazerni.

- Mało korzystamy z technologii usprawniających i poprawiających. Panuje przekonanie, że należy kierować się głównie ogromnymi projektami, które skokowo zmieniają pozycję przedsiębiorstwa, a kiedy trudno je zrealizować, nie robi się nic. Jestem za tym, żeby firmy rozwijały własne pomysły. Sfera szeroko pojętej racjonalizacji jest obecnie mocno w Polsce zaniedbana - mówi Jerzy Majchrzak, dyrektor Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego. Ekspert analizuje sytuację sektora chemicznego w Polsce i tłumaczy, w jaki sposób można wspierać wynalazców i racjonalizatorów – nie tylko (choć również) finansowo, aby nowe technologie były wdrażane w gospodarce.

- Przemysł chemiczny, który jeszcze niedawno był najbardziej innowacyjnym przemysłem w gospodarce, teraz osunął się na średni poziom, prym wiedzie bowiem biotechnologia, nanotechnologie, informatyka. Mimo wszystko, przemysł ten wymaga ciągłej implementacji nowych rozwiązań zarówno w sferze techniczno-organizacyjnej, jak również nowych instalacji. Rozwój przemysłu chemicznego zależy od tego, jak szybko i jak bardzo będzie się w te innowacje inwestowało.

Inwestycje w sektorze chemicznym dyr. Majchrzak dzieli na dwie grupy. Pierwsza to zakup nowych technologii i instalacji – czyli skokowy rozwój na dużą skalę. Druga wiąże się szeroko pojętą racjonalizacją i wynalazczością i jest, zdaniem eksperta, mocno w Polsce zaniedbana. Ta druga sfera bardzo mocno związana jest z prawem własności intelektualnej.

- Bez jasnego uregulowania spraw korzystania z własności, dochodów i wynagrodzeń dla twórców trudno ten drugi poziom innowacyjności prowadzić i rozwijać. Na zachodzie tego typu problemy zostały już rozwiązane. W Polsce racjonalizacja i wynalazczość w przemyśle chemicznym bardzo dobrze rozwijała kilka lat temu, a teraz znowu przeżywa regres. Takie sinusoidalne przebiegi są szkodliwe – uważa dyrektor PIPC. - Wysokie koszty i długi czas uzyskiwania ochrony patentowej zniechęca do korzystania z niej. Jednocześnie bez formalnej ochrony trudno przyznawać wynagrodzenia autorom wynalazków, dlatego działa to na innowacyjność ze wszech miar hamująco.

Przyczyn problemu Majchrzak upatruje nie w przepisach, które – jego zdaniem - przystają do regulacji europejskich, ale w sferze organizacyjnej i mentalnej. Podkreśla, że autorom nowatorskich rozwiązań niezbędne jest nie tylko wsparcie finansowe, ale i zwykłe ludzkie zrozumienie.

- Musimy budować pozycję wynalazców i szacunek do nich, żeby nie byli traktowani jak ludzie nawiedzeni lub pazerni. Trzeba walczyć z szeroko rozumianym piractwem, a jednocześnie wykorzystywać przepisy pozwalające chronić własność intelektualną, bo długookresowo bez wynalazczości i innowacyjności postępu nie będzie – postuluje.

Nie zawsze trzeba realizowaniu wdrożeń korzystać z dużych pieniędzy, warto też czerpać z małych funduszy, które decydują o tym, że dany kraj prowadzi w rankingach. Gdzie szukać takich pieniędzy? Zdaniem Majchrzaka, zakłady chemiczne powinny przewidzieć w swoich budżetach pewne sumy pieniędzy na szybką realizację oddolnych pomysłów wynalazczych, nie tak znaczących inwestycyjnie.

- Mało korzystamy z technologii usprawniających i poprawiających. Panuje przekonanie, że należy kierować się głównie ogromnymi projektami, które skokowo zmieniają pozycję przedsiębiorstwa, a kiedy trudno je zrealizować, nie robi się nic. Jestem za tym, żeby firmy rozwijały własne pomysły - zabezpieczając pewne niewielkie środki na inwestycje, które mogłyby być w kolejnym rozdaniu wzmacniane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Warto przekonywać zakłady i ludzi w nich pracujących, że taką innowacyjność warto stosować, że nie trzeba czekać miesiącami, na nowe rozwiązania techniczne.

Do ludzi najmocniej przemawiają dające się sprawdzić sukcesy. Dlatego, jak podkreśla dyr. Majchrzak, jeśli ktoś coś wymyśli w styczniu, to efekt powinien być widoczny w czerwcu. Powinien też zostać

jasno określony udział wynalazcy w zyskach. Ten minimalny poziom musi obowiązywać zarówno uczelnie i instytuty, jak i firmy – małe, duże i średnie. Jednocześnie nie może zamykać drogi do przyznania autorom innowacji większych pieniędzy albo innego z nimi rozliczenia.

- Ustawowo określony próg minimalny pozwoli każdemu twórcy wynalazku, w momencie jego zastosowania i wykorzystania przez firmę, otrzymać pieniądze. Trudno powiedzieć, czy powinno to być 5 czy 10 proc. efektu, w tym względzie jest dużo różnych doświadczeń. W zakresie innowacji opatentowanych uważam, że powinno to być 10 proc. przez 5 lat z opcją skumulowania wypłat przy krótszym okresie wynagradzania. Pieniądze mają nie tylko wartość materialną. Nie jest tajemnicą, że osoba, która więcej zarabia, cieszy się większą renomą w środowisku. Mądrość powinna być w cenie, w tym również powinno być widać, że człowiek jest doceniany zawodowo.

Jerzy Majchrzak jest gorącym zwolennikiem obowiązującego na Zachodzie poglądu, że lepszym przedsiębiorcą jest ten, który popełnił błąd i wyciągnął z niego wnioski, niż ten, który nie ma żadnych doświadczeń. Zauważa jednak, że w Polsce nie obowiązuje model, który pozwalałby wynalazcom, innowatorom popełniać błędy – u nas oczekuje się samych sukcesów, może dlatego jest ich właśnie tak niewiele, w porównaniu z zaawansowanymi gospodarkami. Doświadczenia amerykańskie nie biorą się z niczego, ludzie doświadczeni – choćby porażką – dają większą gwarancję rozwoju. Ten pogląd warto w Polsce lansować.